Optoelectronic

ORIGINAL ARTICLE

Electronic, Optical and Thermoelectric Properties of WSe2(8,0) and WSeS(8,0) Nanotubes

Asghar Ghadri¹, Arash Boochani^{2*}, Alireza Hojabri³, Fatemeh Hajakbari⁴

1 Ph.D. Student, Department of **ABSTRACT** Physics, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran. 2 Associate Professor, Department of Physics, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran. Professor, Department of 3 Physics, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran. 4 Associate Professor, Department of Physics, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran. Correspondence Arash Boochani for power generators. Email: arash bch@yahoo.com

How to cite

Ghadri, A. Boochani, A. Hojabri, A. Hajakbari, F. (2025). Electronic, Optical and Thermoelectric Properties of WSe2 (8,0) and WSeS (8,0) Nanotubes, Optoelectronic, 7(3), 9-20. **K E Y W O R D S** DFT, WSe2(8,0) and WSeS(8,0) Nanotubes, Electronic, Optic, Thermoelectric.

© 2025, by the author(s). Published by Payame Noor University, Tehran, Iran. This is an open access article under the CC BY 4.0 license (<u>http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/</u>). https://jphys.journals.pnu.ac.ir

, ,

Based on density functional theory calculations, the electronic, optical and thermoelectric properties of WSe2(8,0) and WSeS(8,0) nanotubes have been investigated. The WSe2(8,0) nanotube has 0.2eV energy gap, and this gap is reduced by adding a Se atom to it. The band structure shows that the WSe2(8,0) nanotube is p-type semiconductor and WSeS(8,0) compound is n-type. The imaginary part of the dielectric function shows that these two structures have main response to the light in the infrared region and have small optical gaps, while the optical energy loss functions have the lowest values in this energy region. At a temperature of 200 K, the figure of merit coefficient of the WSeS(8,0) nanotube is larger than WSe2(8,0) one, but at high temperatures, the power factor coefficient of the WSe2(8,0) nanotube is higher, which shows that this case is suitable for power generators.

onic

Open Access

سال هفتم، شماره سوم، پیاپی بیستم، بهار ۱۴۰۴ (۲۰–۲)

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۶/۰۷ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۰۸ DOI: 10.30473/jphys.2024.72177.1211

فصلنامه علمي ايتوالكترونيك

^{«مقاله} پ^{ژوهشی»} بررسی خواص الکترونی، اپتیکی و ترموالکتریکی نانو لولههای (۸، ۰) WSe2 و (۸، ۰)WSeS

اصغر قادری^۱، آرش بوچانی^۲*، علیرضا هژبری^۳، فاطمه حاج اکبری^۲

۱ دانشجوی دکتری، گروه فیزیک، واحد کرچ، دانشگاه آزاد اسلامی، کرچ، ایران. ۲ دانشیار، گروه فیزیک، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران. ۳ استاد، گروه فیزیک، واحد کرچ، دانشگاه آزاد ۴ دانشیار، گروه فیزیک، واحد کرچ، دانشگاه آزاد اسلامی، کرچ، ایران.

چکیدہ

بر اساس محاسبات تئوری تابعی چگالی، خواص الکترونیکی، نوری و ترموالکتریک نانولولههای (۸، ۰) wSe2 و (۸، ۰)wses بررسی شدهاند. نانولوله (۸، ۰) wSe2 دارای شکاف انرژی ۲/۰ الکترون ولت است و این شکاف با افزودن یک اتم Se در آن کاهش مییابد. ساختار نوار نشان میدهد که نانولوله (۸، ۰) wSe2 نیمه هادی نوع p و ترکیب (۸ س)wse3 از نوع n است. بخش موهومی تابع دیالکتریک نشان میدهد که این دو ساختار در ناحیه مادون قرمز پاسخ اصلی به نور دارند و دارای شکافهای نوری کوچکی هستند، در حالی که توابع اتلاف انرژی نوری کمترین مقدار را در این ناحیه انرژی دارند. در دمای ۲۰۰ کلوین، رقم ضریب مریت نانولوله (۸، ۰)wses بزرگ تر از (۸، ۰) wse2 است، اما در دماهای بالا ضریب توان نانولوله (۸، ۰)wse3 بیشتر است، که نشان میدهد این مورد برای ژنراتورهای برق مناسب است.

> واژه های کلیدی نظریه تابعی چگالی، نانو لوله (۸، ۰) WSe2و (۸، ۰)WSeS، الکترونیک، اپتیک، ترموالکتریک،

نویسنده مسئول: اَرش بوچانی رایانامه: <u>arash_bch@yahoo.com</u>

استناد به این مقاله:

اصغر قادری، آرش بوچانی، علیرضا هژبری، فاطمه حاج اکبری (۱۴۰۴). بررسی خواص الکترونی، اپتیکی و ترموالکتریکی نانو لولههای (۸، ۰) WSe2 و (۸، ۷) WSeS فصلنامه علمی اپتوالکترونیک، ۷(۳)، ۹-۲۰.

https://jphys.journals.pnu.ac.ir

مقدمه

از زمان کشف گرافن⁽، مواد دو بعدی و یک بعدی به دلیل خواص منحصر به فردشان توجه روزافزونی را به خود جلب کردهاند. در سالهای گذشته مواد دوبعدی بهدلیل استفاده بالقوه آنها در دستگاههای الکترونیکی و نوری جدید مانند، ترانزیستورهای اثر میدان تونلزنی در مقیاس نانو^۲ TEFT، دیودها، آشکارسازهای عکس، به کانون اصلی تحقیقات تبدیل شدهاند [۲–۳].

ویژگیهای جذاب الکترونیکی و نوری آنها با داشتن یک گاف نواری مستقیم در ناحیه مادون قرمز و مرئی از آنها برای کاربردهای فوتونیک و اپتوالکترونیک گزینههای مناسی برای کاربردهای صنعتی ساخته است. علاوه بر گاف نواری مستقیم آنها، بهدلیل تقارن وارونگی در آنها، الکترونها در این ساختار کریستالی دارای درجه آزادی زیادی هستند، که در بحث درههای الکترونیکی^۳ میتوانند استفاده شوند. همچنین، جفت شدن اسپین مدار در این تکلایهها منجر به شکافهای اسپین مدار می شود، که منجر به اسپین قابل کنترل الکترون در تنظیم فوتونهای لیزری برانگیخته می شود. همه این ویژگیها تک لایههای TMDC^۴ را به نسل جدیدی تبدیل میکند بهطوری که نانو مواد TMDC مانند دیسولفیدتنگستن WS₂، دىسلنيدتنگستن [۴WSe2، ديسولفيدموليبدن MoS2 [۵] و ديسلنيدموليبدن MoSe₂ به عنوان يک نسل نانومواد فوتونی جدید در حال ظهور است [۹]، که بهدلیل خاصیت نوری، کاتالیزوری، الکترونیکی و روان کننده [۶–۸] آنها منجر به توليد دستگاه هايي نظيرسوئيچ کننده، محدود کننده نوري، تابشگر، آشکارساز، دیود وترانزیستور با کارایی بالا شدهاند [۱۴– ۱۰]. در سالهای اخیر چندین کار در مورد مطالعه نانولایههای دیکالکوژنید مولیبدن و تنگستن و نانولولههای مربوطه بر اساس MXY(M=Mo, W; X, Y=S, Se) [1۵] منتشر شده، در میان آنها توجه بیشتری به محاسبات ساختار الکترونیکی و پایداری نانولولههای مخلوط دیکالکوژنید مولیبدن معطوف شد و کارهای نسبتاً کمتری به نانولولههای دىكالكوژنيد تنگستن مشابه اختصاص يافت. براى موارد نانولولههای TMD، دو مزیت منحصر به فرد وجود دارد، از جمله فاصله باند مناسب در محدوده نور مرئى و جفت شدن بين گرادیان کرنش و پلاریزاسیون، که میتواند به طور گسترده در نيمه هاديها تحقق يابد [١۶].

مواد ترموالکتریک در گرادیان حرارتی از طریق انتشار حامل های بار، گرما را به جریان الکتریکی تبدیل میکنند (الکترونها و حفرهها)؛ بنابراین سیستمهای قدرت ترموالکتریک به طور مستقیم گرما را به برق مفید تبدیل میکند و این می تواند راه حلی برای بحران انرژی و محیط زیست باشد. پیشرفتهای اخیر که توسط روشهای نوین نانوتکنولوژی به ما کمک کردهاند تا به دستگاههای ترموالکتریک بسیار کارآمد دست پیدا کنیم. این مواد نه تنها برای تولید گرما بلکه به عنوان سردکنندههای ترموالکتریک مبتنی بر پلیتر نیز استفاده می شود. ضریب سیبک یک ماده ولتاژ بزرگتر موالکتریکی القایی است که به دما و ساختار کریستال بستگی دارد. علامت ضریب سیبک بیانگر نوع حاملهای بار در ترابرد الکتریکی است. در نیمه هادی نوع n که حاملان بار الکترون هستند، ضریب سیبک منفی و در نیمه هادی نوع p که حاملان بار حفرهها هستند، ضریب سیبک مثبت است. ضریب سیبک بزرگ نشان میدهدکه یک اختلاف دمای کوچک، ولتاژ بزرگی را در دو طرف ماده بهوجود می آورد. بنابراین برای یک ماده ترموالکتریک، ضریب سیبک بزرگ ضروری است. کارآیی ترموالكتريكى مواد از طريق محاسبه شاخص بدون بعد مريت ۵(ZT) قابل اندازه گیری است که می توان با استفاده از فرمول زیر آن را محاسبه کرد.

 $ZT = \frac{s^2 \sigma T}{K}$ (1)

که در آن T دمای مطلق، S ضریب سیبک، σ رسانندگی الکتریکی و K مقدار رسانندگی گرمایی شامل سهم شبکه و الکترون ($K=K_{el}+K_{latt}$) هستند [۱۸، ۱۷].

روش محاسبات

محاسبات ساختاری الکترونی و اپتیکی، ترموالکتریکی شبه $\mathcal{R}_{l}$ و WSe و WSe بر پایه نظریه تابع چگالی با روش امواج تخت بهبو یافته با پتانسیل کامل [۱۹] با استفاده از کدهای محاسباتی [Wien₂k۲۰–۲۴ Boltztrap] محاسبه شده است. در نوع محاسبه پتانسیل تبادلی همبستگی از تقریب شده است. در نوع محاسبه پتانسیل تبادلی همبستگی از تقریب $\mathcal{G}GA$ و $\mathcal{G}GA$ [۵7] استفاده کردیم. همچنین در بخش اپتیکی از تقریبهای RPA استفاده شده است [۲۶، ۲۷]. برای L_{max}=10 R_{Kmax}=7. استفاده شده است [۲۰ ۲۲]. برای محاسبات ساختاری و الکترونی .Reax=10 R_{Kmax}=10, yse با محافاده از دستور fc 0.01 با دقت 100 1 نیروی وارد استفاده از دستور fc 0.01 با دقت fc 0.01 نیروی وارد

¹ Graphene

² Tunneling Field-Effect Transistors

³ Valleytronics

⁴ Transition Metal Dichalcogenides

⁵ Figure of Merit

⁶ Generalized Gradient Approximation

⁷ Modified Beck Jacson

بر اتمها را ریلکس کردیم. با استفاده از خروجیهای Wien₂k محاسبه محاسبه ترموالکتریکی با استفاده از کد BoltzTraP محاسبه شده است.

نتايج و بحثها

شکل (۱) ساختار نانوتیوبهای (۸، ۰) WSe₂ و (۸، ۰) وWSes را در پنلهای (a) و (b) نشان میدهد. این نانوتیوبها بهصورت زیگزاگ در نظر گرفته شده است. سطح مقطع در نانوتیوب (۸، ۰) WSe شاهد سه دایره متعد مرکز است و به این ترتیب اتمهای W و Se قرار دارد. حضور اتمهای Se در لايه بيرونى تنها با يك پيوند الكتريكي اتفاق افتاده است، همین اتفاق در نانوتیوب (۸، ۷۰)WSeS تکرار شده است. اتمهای لایه بیرونی اتم S است؛ بنابراین انتظار میرود با حضور الکترونهای آزاد در سطح نانوتیوب موجب رفتارهای الکتریکی جدیدی برای آن گردد. اولین اقدام برای نشان دادن پایداری این ترکیب، محاسبه منحنی انرژی بر حسب حجم برای آن ترکیب بوده است. منحنیها را در شکل (۲) پنلهای (a) تا (b) نشان دادهایم. ملاحضه می شود که برای هر دو ترکیب، منحنی تغییرات انرژی کل سلول بر حسب تغییرات حجم دارای نقطه تعادلی و حجم تعادلی است. بنابراین این ترکیبات از لحاظ پایداری، پایدار هستند، اما انرژیهای بر حسب حجم آنها با یکدیگر تفاوتهایی دارند. تفاوت در قوس منحنی هاست؛ به طوری که قوس منحنی در ترکیب WSe₂ تندتر و قوس منحنی در ترکیب WSeSکمتر است. همین امر موجب بزرگی حجم تعادلی (۸، ۰) WSe کمتر است، همچنین انتظار داریم بالک مدول و سختی بلور در اینجا بیشتر باشد، با نگاهی به جدول (۱) این نکته کاملا تایید شده است. بالک مدول نانوتیوب WSe₂ بزرگتر از بالک مدول WSeS است. در جدول (۱) حجم تعادلی و ثابتهای شبکه لیست شده است. نکته دیگری که در جدول (۱) باید به آن توجه کرد مشتق بالک مدول است، مشتق بالک مدول نانوتیوب (۸ · ۷) WSe نشان میدهد که نوع پیوندها در این ترکیب کوالانسی، اما در نانوتیوب (۸، WSeS(۰ ،۸) به سمت یونی بودن میل می کند. ممان مغناطیسی این ترکیب نیز که در جدول (۱) ملاحضه می شود، صفر است. بنابراین انتظار داریم رفتار الکتریکی این ترکیبات در دو اسپین بالا و پایین یکسان باشد.

جدول ۱. ثابت شبکه، حجم تعادلی، بالک مدول، مشتق بالک مدول،

WSeS	, WSe ₂	، ترکیب	مغناطيسي	ممان	تعادلي،	انرژي
	/ -			0.	6	

parameter	WSe ₂	WSeS		
a(bohr)	34.0150	34.0150		
c(bohr)	10.8898	10.8898		
]Volume[a. u ³	13063.4381	13960. 7996		
B(Gpa)	67.2403	56. 4174		
B'	2.4492	4.2610		
Energy(Ry)	-672833. 42988	-607855.6010		
M _{tot}	0.0	0.0		

بخش الكتروني

در شکلهای (۳) منحنیهای چگالی حالات الکترونی کل و جز با دو تقریب GGA و mBJ و برای این دو نانوتیوب رسم شده است. در پنل (a) و (b) برای نانوتیوب (۸ · ۷) WSe₂ دو تقریب GGA و mBJ نشان میدهد که این ترتیب یک نیمه هادی نوع n با گاف ۰/۲ الکترون ولت است. نکته قابل توجه آن است که با تغییر تقریبها گاف نواری تغییر زیادی نکرده است. حالات الكتروني زير سطح فرمي كامل پيوسته است، كه نشاندهنده یک منبع عظیم و مناسب برای الکترونهای برانگیخته است، همچنین در بالای سطح فرمی حالات الكترونى كاملا پيوسته و با احتمال حالات بزرگ مشاهده می شود. به خوبی می تواند رسانندگی های الکترونیکی و گرمایش جریان بسیاری داشته باشد. در پنل (c) و (d) چگالی حالات الكتروني (WSeS(• ۸ با تقريب GGA نشان داده شده است. این ترکیب فلزی است و حالات الکترونی سطح فرمی را قطع کرده است؛ اما با اعمال تقریب mBJ در سطح فرمی یک شکافتگی خیلی کوچک ایجاد شده است و شاهد یک گاف کوچک حد صفر الکترون ولت است. حضور اتم گوگرد به جای یکی از اتمهای Se سبب شده است که در زیر سطح فرمی شاهد یک گاف در محدوده ۳/۵- الکترون ولت باشیم. همچنین مقدار چگالی حالات نسبت به نانوتیوب (۸، ۰) WSe₂ در زیر و بالای سطح فرمی کاهش پیدا کرده است. در پنلهای (e) و (f) چگالی حالات جزئی اوربیتالهای موثر این اتمها نشان داده شده است. از همپوشانی این اوربیتالها در ناحیه والانس درمی یابیم که نوع پیوندها در نانوتیوب (۸، ۰) WSe₂ (٬ ٬۸) از نوع p-d است. در نانوتیوب (۸٬ ۰) WSe₂ اوربیتالهای غالب در پیوند در زیر سطح فرمی اوربیتالهای p-w و p-se هستند و در بالای سطح فرمی نقش اوربیتالهای d اتم W به مراتب بیشتر شده است. اما در ساختار نانوتیوب (۸، ۰، WSeS در ناحیه ۳- تا ۶- الکترون ولت اتمهای p نقش غالب را دارد. در بالای سطح فرمی نیز اوربیتالهای d اتم W بیشترین نقش را بازی می کند.

شکل ۳. (a-d) (a-d) و GGA و WSe₂ (a-d) و WSe₂ (a-d) و WSe₂ (a-d) . WSeS(((, f)) چگالی حالات جزئی ((، ۰) WSe₂ ( )

در شکل (۴) نمودار ساختار نواری نانوتیوب (۸، ۰) WSe₂ و (۸، ،)WSeS با دو تقریب GGA و mBJ رسم شده است. در ینل (a) و (b) ساختار نواری (۸، ۷۰) WSe با دو تقریب مذکور در راستای تقارنی $X \rightarrow T$ و $T \rightarrow M$ رسم شدهاند، محاسبات نشان میدهد که در هر دو تقریب یک تراز الکترونی روی سطح فرمی و پیرامون آن قرار دارد، با این تفاوت که در تقریب در راستای $X \to \Gamma \to M$ و $\Gamma \to M$ سطح فرمی را لمس کرده mBJ است و دارای شیب صفر است. بنابراین جرم موثر الکترونی آن بی نهایت است و رفتار نیمه هادی کاملاً تایید می شود. نکته دیگر آنکه ماکزیمم تراز والانس و ظرفیت در تقریب GGA تقریباً در راستای یکسانی در سطح فرمی هستند، اما با اعمال تقریب mBJ این ترازها به سمت انرژیهای بالاتر شیفت پیدا کردند. فارغ از ترازهایی که روی سطح فرمی افتاده است در تقريب ۰/۰GGA الكترون ولت گاف وجود دارد و در تقريب mBJ این سطوح بدون توجه به سطوحی که از سطح فرمی عبور کردهاند به انرژیهای بالاتر منتقل میشوند. اما در پنل (e) تا (h) ساختار نواری نانوتیوب (۸، ۷۰)WSeS با دو تقریب مذکور رسم شده است. محاسبات نشان میدهد که با اعمال هر

دو تقریب، رفتار نیمه هادی مشاهده می شود. با اعمال تقریب، شاهد فاصله گرفتن و شکافتگی ترازها پیرامون سطح فرمی هستیم. وجود ترازهای تقریباً تخت در این ترکیب آن را گزینهٔ مناسب برای کاربردهای ترموالکتریکی و فوتونی می کند.

شکل ۶. نمودار ساختار نواری (a-d) با تقریب GGA و GGA (۸ ۰۸) سودار ساختار نواری با تقریب GGA و mBJ و mBJ برای (e, h) .WSez ترکیب (۸ ۸) .WSeS.

ایتیک

به منظور بررسی برهم کنش فوتون با ماده و به دست آوردن خواص اپتیکی، تابع دی الکتریک^۱ آن ماده بررسی می شود. در واقع این تابع پاسخ بلور به میدان الکترومغناطیسی است. تابع دی الکتریک یک تابع مختلط به شکل $3_{7}(\omega)$ + $3_{(\omega)}$ = $3(\omega)$ است. با داشتن قسمت موهومی برای تمام فرکانس ها، قسمت حقیقی از تبدیلات کرامرز – کرونیگ به دست می آید [۲۹، ۲۹]:

$$\operatorname{Re} \varepsilon^{-1}(q,\omega) = 1 + \operatorname{P} \int_{-\infty}^{+\infty} \frac{\operatorname{Im} \varepsilon^{-1}(q,\xi)}{\pi} \frac{d\xi}{\xi - \omega} ,$$
$$\operatorname{Im} \varepsilon^{-1}(q,\omega) = -\operatorname{P} \int_{-\infty}^{+\infty} \frac{\left[\operatorname{Re} \varepsilon^{-1}(q,\xi) - 1\right]}{\pi} \frac{d\xi}{\xi - \omega}$$

تابع دی الکتریک مختلط $3(\omega)$ ، بیانگر خواص اپتیکی یک ترکیب است و به ساختار نواری الکترونی بلور بستگی دارد. بررسیهای تابع دی الکتریک با استفاده از طیف نمایی اپتیکی در تعیین ساختار نواری کل بسیار مفید است. این تابع دارای دو سهم گذار درون نواری و بین نواری است. گذار درون نواری ناشی از تحریک پلاسمونهای حجمی (جذب بهوسیلهٔ الکترونهای آزاد) و گذار بین نواری که ناشی از تحریک در لبههای جذب است. مقدار تابع دی الکتریک در انرژیهای بسیار پایین (حدودا صفر)، تابع دی الکتریک استایک (ثابت دی الکتریک) است.

شكل (۵) قسمت حقیقی و موهومی تابع دی الكتریک x تركیبهای yse_2 و WSes در دو راستای X و Z نشان داده شده است. راستای x در صفحه شبه گرافن قرار دارد و راستای z عمود بر آن قرار دارد. در پنل (۵) مشاهده می شوند كه مقدار استایی قسمت حقیقی در راستای z بالاتر از x است. برای نانوتیوب (۸) yse_2 در انرژیهای پایین تر كه مقدار استایی تابع دی الكتریک در هر دو راستای x و z قابلیت رفتار فلزی برای این تركیب بالاتر است. با افزایش انرژی، شاهد ریزش تابع دی الكتریک در هر دو راستای x و z قابلیت رفتار فلزی برای این تركیب می در استای x و z قابلیت رفتار فلزی برای این تركیب می در استای x و z قابلیت رفتار فلزی برای این تركیب می در هر دو راستای x و z پی انرژی، شاهد ریزش تابع دی الكتریک در هر دو راستای x و z قرمز پیداری اپتیكی پایین است. در ناحیه مرئی و در راستای Z یک قله تیز مشاهده می شود. در راستای Z سرعت به سمت مقادیر صفر در لبه ماوراء بنفش حرکت می کند، اما راستای X و ح حرکت نزولی کمتری دارد. از ۶ الکترون ولت به بعد قسمت

شکل ۵. (a,b)نمودار بخش حقیقی، در راستایxx و zz برای برای نانوتیوب (۸ ۰) WSe2و (۸ ۰) WSeS . (c,d) نمودار بخش موهومی ، در راستایxx و zz برای برای نانوتیوب (۸ ۰) Se2و (۸ ۷)

حقیقی برای هر دو راستا مقادیر صفر یا منفی را نشان میدهد، که معرف نوسانات پلاسمونی رفتار فلزی است. در پنل (b) مشاهده می شود که با افزوده شدن یک اتم گوگرد به جای اتم Se، مقادیر استاتیک قسمت حقیقی در هر دو راستا کاهش پیدا کرده است. با افزایش انرژی فوتون تابیده شده، سایر رفتارهای مشابه به حالت قبل است، اما در راستای z در لبه ماوراء بنفش مقدار این تابع با یک قله تیز منفی شده است. از ۵ الکترون ولت به بعد نمودار قسمت حقیقی در راستای x و z منفی، صفر یا مقادیر کمتر از صفر است. بنابراین در هر دو پنل می توان گفت که پایدارترین رفتار در راستای x و بهترین پاسخدهی در لبه ماوراء بنفش است. در ینلهای (c) و (d) قسمت موهومی تابع دیالکتریک بر حسب انرژی فوتون تابیده شده، رسم شده است. ملاحضه می شود که در هر دو نمودار و برای هر دو راستا گاف اپتیکی صفر داریم که کاملاً با نتایج بخش الکترونی همخوانی دارد. در نانوتیوب (۸،۰) WSe₂ در راستای z دو قله بزرگ و تیز راستای ماوراء بنفش و مادون قرمز^۲ مشاهده می شود. یک قله کوچکتر در لبه ماوراء بنفش، برای راستای z نیز شاهد سه قله متوالی در لبه مادون قرمز و ناحیه ماوراء بنفش و انرژی ۶ الكترون ولت هستيم. اين نمودار نشان مي دهد كه اصلي ترين گذار الکترونی به گسیل گذار درون نواری^۳ است که در هر دو راستای مادون قرمز و مرئی رخ داده است. در پنل (d) مشاهده می کنیم در نانوتیوب (۸، WSeS نیز قلههای قسمت موهومی در راستای z بزرگتر از راستای x هستند. اصلی ترین قله در راستای z ناحیه مادون قرمز و سه قله دیگر در لبه ماوراء بنفش و مرئی مشاهده می شود و این در حالی است که در راستای x در ناحیه مادون قرمز و دیگر قلهها از ۴/۵ الکترون ولت به بعد رخ می دهد. مقایسه این دو نمودار نشان میدهد که با وجود اتم گوگرد این ترکیب ویژگی فلزی آن کاهش یافته است.

¹ Ultra Violet (uv)

² Infra Red (IR)

³ Intraband

در شکل (۶) پنل (a) منحنی تابع اتلاف انرژی الکترون^۱ برای نانوتیوب (۸ ، ۷ یwse و (۸ ، ۷ WseS رسم شده است. مشاهده می شود که در هر دو ترکیب و برای هر دو راستا قلههای بزرگی در ناحیه ۱۲ تا ۱۸الکترون ولت وجود دارد. در ناحیه مادون قرمز مقدار تابع اتلاف انرژی الکترون صفر است. و در ناحیه مرئی نیز مقدار تابع اتلاف انرژی الکترون برای هر دو راستا بسیار کم است. این نشان می دهد این دو ترکیب برای مقاصد اپتیکی بسیار قابل استفاده و کاربردی می تواند باشد؛ چرا که اتلاف انرژی برای آنها در هر دو راستا بسیار کم است.

شکل ۲. (a,b) نمودار طیف تابع اتلاف انرژی در راستای xx و zz برای نانوتیوب (۸ ۰) WSe و (۹ ۸) WSeS و WSeS

ترموالكتريك

در شکل (۷) نمودارهای ترموالکتریک دو نانوتیوب (۸، ۰) WSe₂ و (۸ (۰) WSeS رسم شده است. در پنل (a) ضریب سیبک این دو نانوتیوب رفتارهای کاملاً متفاوتی را از خود نشان میدهند بهطوری که نانوتیوب (۸، ۰) WSe₂ در ۲۰۰ کلوین دارای کمترین مقدار است. با افزایش دما روند صعودی

به خود گرفته است، اما نانوتیوب (۸، ۷)WSeS در ناحیه ۲۰۰ تا ۳۰۰ کلوین بیشترین مقدار را دارد و در دماهای بالاتر از ۱۰۰ کلوین روند نزولی دارد؛ اما در دماهای ۳۹۰ و ۱۱۰ کلوین در هر دو ترکیب دارای یک ضریب سیبک یکسان هستند. در پنل (b) رسانندگی الکتریکی آنها رسم شده است. در دماهای پايين رسانندگي الکتريکي بسيار ناچيز است. با افزايش دما رسانندگی الکتریکی (۸، ۰) WSe₂ تا دمای ۵۰۰ کلوین بزرگتر و از ۵۰۰ کلوین به بعد رسانندگی الکتریکی (۸ •/WSeS بيشتر است. از مقايسه رسانندگی الکتريکی اين ترکیبات با ترکیبات Zr₂TiSi [۳۰] میزان رسانندگی الکتریکی کمتر است. بنابراین دو نانوتیوب میتواند گزینههای مناسبی برای مقاصد الکتریکی باشد. در پنل (c) رسانندگی گرمایی آنها نشان میدهد که با توجه به ماهیت نیمه هادیشان تا محدوده ۱۰۰ کلوین مقدار این پارامتر صفر است و تا محدوده ۲۸۰ کلوین مقادیر یکسانی دارند و از آن به بعد مقدار رسانندگی گرمایی ناشی از الکترونها به صورت سهمی افزایش یافته است. به طوری که (۸، ۰) WSe در هر دمای مشخص بزرگتر و بیشتر است. این دو نمودار نشان میدهد که از این ترکیبب به عنوان سوئیچهای گرمایی میتوان استفاده کرد. رسانندگی گرمایی این ترکیبات در مقایسه با ترکیبات Zr₂TiSi قابل مقايسه است.

در پنل (b) پارامتر بی بعد مریت نمایش داده شده است در اینجا هم رفتار این کمیت برای این دو ترکیب کاملا متفاوت است به طوری که در محدوده ۱۰۰ تا ۴۰۰ کلوین مقدار این ضریب برای (۸ ۰)WSeS بیشینه خود و برای (۸ ۰) WSe2 مقادیر کمینه خود مقابل کمینه را تجربه می کند؛ به طوری که ضریب ZT برای (۸ ۰)WSeS در ۲۳۰ کلوین در حدود ۲۸/۰ است که در مقایسه با دیگر ترکیبات SrS [۱۷] مقادیر این ترکیب بر کیفیت ترموالکتریکی بالایی را در دمای بالا تجربه می کند؛ اما این ترکیب در دماهای بالا و پایین برای استفادههای ترموالکتریکی پیشنهاد نمی شود.

در پنل (e) مقدار پاورفاکتور^۲ این دو ترکیب محاسبه شده است. رفتار پاورفاکتور کاملا دوگانه است به طوری که پاور فاکتور (A، ۰) WSe2 در دماهای بالا به بیشترین مقدار رسیده است و ترکیب (A، ۰) WSeS در دمای پایین، اما بزرگی پاورفاکتور (A •) WSeS به مراتب بزرگتر از (A، ۰) WSe2 است. این نمودار نشان می دهد که ترکیب (A، ۰) WSe2 مناسب برای پاورجنریتورها و ترکیب (A، ۰) WSeS مناسب برای کولینگ

19

شکل ۷. پارامترهای ترموالکتریک (a) ضریب سیبک (b) ضریب رسانندگی الکتریکی (c) ضریب رسانندگی گرمایی (d) ضریب مریت (e) قدرت توان (PF)

نتيجهگيرى

در این مقاله، بر اساس تئوری تابعی چگالی، پایداری مکانیکی، ساختار الکترونیکی، نوری و ترموالکتریک نانولولههای (۸، ۰) WSe₂ و (۸، ۷) WSeS بررسی شده است. مشتق بالک مدول، ییوندهای کووالانسی را در نانولوله (۸، ۰) WSe نشان می دهد که در حالی که در نانولوله (۸، ۷۰)WSeS تمایل به یونی دارد، چگالی حالتها با تقریب GGA و mBJ نیمه هادی نوع n را با شکاف ۲/۲ الکترون ولت برای نانولوله (۸، ۰) WSe₂ شان میدهد. با اعمال تقریب mBJ، نانولوله (۸، WSeS(۰ ،۸) دارای یک شکاف انرژی بسیار کوچک در حدود صفر است. طیفهای نوری نشان میدهد که یاسخ نوری اصلی آنها در ناحیه مادون قرمز رخ داده است، همچنین شکافهای نوری با شکافهای الکترونیکی سازگار هستند. در ناحیه فرابنفش، ما ریشههای تابع دىالكتريك را مىبينيم؛ بنابراين داراى نوسانات يلاسمونى هستند. از طرف دیگر، عملکرد اتلاف انرژی نوری در مناطق مادون قرمز و مرئی حداقل است. نانولوله (WSeS(• ، ۸ دارای ضریب سیبک بزرگتر در دمای اتاق است و رقم ضریب شایستگی (ZT) آن در دمای اتاق به بالاتر از ۲/۰ میرسد. اما نانولوله (۸، ۰) WSe₂ دارای ضریب قدرت زیادی در دماهای بالاتر از ۵۰۰ کلوین است. که نشان میدهد ترکیبی مناسب برای کاربردهای مولد برق است.

References

 Evarestov, R. A., Kovalenko, A. V., & Bandura, A. V. (2020). First-principles study on stability, structural and electronic properties of monolayers and nanotubes based on pure Mo (W) S (Se) 2 and mixed (Janus) Mo (W) SSe dichalcogenides. *Physica E: Low-*

منابع

dimensional Systems and Nanostructures, 115, 113681.

[2] Evarestov, R. A., Kovalenko, A. V., & Bandura, A. V. (2020). First-principles study on stability, structural and electronic properties of monolayers and nanotubes based on pure Mo (W) S (Se) 2 and mixed (Janus) Mo (W) SSe dichalcogenides. *Physica E: Low-dimensional Systems and Nanostructures*, 115, 113681.

- [3] Kamaei, S., Saeidi, A., Jazaeri, F., Rassekh, A., Oliva, N., Cavalieri, M., ... & Ionescu, A. M. (2020). An Experimental Study on Mixed-Dimensional 1D-2D van der Waals Single-Walled Carbon Nanotube-WSe 2 Hetero-Junction. *IEEE Electron Device Letters*, 41(4), 645-648.
- [4] Chen, F., Wang, J., Li, B., Yao, C., Bao, H., & Shi, Y. (2014). Nanocasting synthesis of ordered mesoporous crystalline WSe2 as anode material for Li-ion batteries. *Materials Letters*, 136, 191-194.
- [5] Yu, X. Y., Hu, H., Wang, Y., Chen, H., & Lou, X. W. (2015). Ultrathin MoS2 nanosheets supported on Ndoped carbon nanoboxes with enhanced lithium storage and electrocatalytic properties. *AngewandteChemie*, 127(25), 7503-7506.
- [6] Kim, Y., Huang, J. L., & Lieber, C. M. (1991). Characterization of nanometer scale wear and oxidation of transition metal dichalcogenide lubricants by atomic force microscopy. *Applied physics letters*, 59(26), 3404-3406.
- [7] Hoseinzadeh, T., Solaymani, S., Kulesza, S., Achour, A., Ghorannevis, Z., Ţălu, Ş., ... &Mozaffari, N. (2018). Microstructure, fractal geometry and dyesensitized solar cells performance of CdS/TiO2 nanostructures. *Journal of Electroanalytical Chemistry*, 830, 80-87.
- [8] Sinha, S. S., Yadgarov, L., Aliev, S. B., Feldman, Y., Pinkas, I., Chithaiah, P., ... & Tenne, R. (2021). MoS2 and WS2 nanotubes: Synthesis, structural elucidation, and optical characterization. *The Journal of Physical Chemistry C*, 125(11), 6324-6340.
- [9] Achour, A., Arman, A., Islam, M., Zavarian, A. A., Basim Al-Zubaidi, A., &Szade, J. (2017). Synthesis and characterization of porous CaCO3 micro/nanoparticles. *The European Physical Journal Plus*, 132(6), 267.
- [10] Kong, D., Wang, H., Cha, J. J., Pasta, M., Koski, K. J., Yao, J., & Cui, Y. (2013). Synthesis of MoS2 and MoSe2 films with vertically aligned layers. Nano letters, 13(3), 1341-1347.
- [11] Roldan, R., López-Sancho, M. P., Guinea, F., Cappelluti, E., Silva-Guillén, J. A., &Ordejón, P. (2014). Momentum dependence of spin–orbit interaction effects in single-layer and multi-layer transition metal dichalcogenides. 2D Materials, 1(3), 034003.
- [12] Splendiani, A., Sun, L., Zhang, Y., Li, T., Kim, J., Chim, C. Y., ... & Wang, F. (2010). Emerging photoluminescence in monolayer MoS2. Nano letters, 10(4), 1271-1275.
- [13] Kou, L., Frauenheim, T., & Chen, C. (2013). Nanoscale multilayer transition-metal dichalcogenide heterostructures: band gap modulation by interfacial strain and spontaneous polarization. *The journal of physical chemistry letters*, 4(10), 1730-1736.
- [14] Wu, H. H., Meng, Q., Huang, H., Liu, C. T., & Wang, X. L. (2018). Tuning the indirect-direct band gap transition in the MoS 2- x Se x armchair nanotube by diameter modulation. *Physical Chemistry Chemical Physics*, 20(5), 3608-3613.
- [15] Dong, J., Hu, H., Li, H., & Ouyang, G. (2021).

Spontaneous flexoelectricity and band engineering in MS 2 (M= Mo, W) nanotubes. *Physical Chemistry Chemical Physics*, 23(36), 20574-20582.

- [16] Durairasan, M., Karthik, P. S., Balaji, J., &Rajeshkanna, B. (2021). Enhanced visible light photocatalytic performance of WSe2/CNT hybrid photocatalysts that were synthesized by a facile hydrothermal route. *Ionics*, 27(5), 2151-2158.
- [17] AYari, A., Boochani, A., &Rezaee, S. (2021). Electronic, optical, magneto-optical, and thermoelectric properties of the SrS graphene-like under Cr impurity. *Chemical Physics*, 551, 111355.
- [18] Ghadri, A., Boochani, A., Hojabri, A., &Hajakbari, F. (2022). Electronic, optical and thermoelectric properties of WSe2–InN 2D interface: A DFT study. *Solid State Communications*, 354, 114889.
- [19] Schwarz, K., Blaha, P., & Madsen, G. K. (2002). Electronic structure calculations of solids using the WIEN2k package for material sciences. *Computer physics communications*, 147(1-2), 71-76.
- [20] Madsen, G. K., Blaha, P., Schwarz, K., Sjöstedt, E., &Nordström, L. (2001). Efficient linearization of the augmented plane-wave method. *Physical Review B*, 64(19), 195134.
- [21] Perdew, J. P., Chevary, J. A., Vosko, S. H., Jackson, K. A., Pederson, M. R., Singh, D. J., &Fiolhais, C. (1992). Atoms, molecules, solids, and surfaces: Applications of the generalized gradient approximation for exchange and correlation. *Physical review B*, 46(11), 6671.
- [22] Perdew, J. P., Burke, K., &Ernzerhof, M. (1996). Generalized gradient approximation made simple. Physical review letters, 77(18), 3865.
- [23] Von Barth, U., & Hedin, L. (1972). A local exchange-correlation potential for the spin polarized case. *i. Journal of Physics C: Solid State Physics*, 5(13), 1629.
- [24] Gulans, A., Kontur, S., Meisenbichler, C., Nabok, D., Pavone, P., Rigamonti, S., ... &Draxl, C. (2014). Exciting: a full-potential all-electron package implementing density-functional theory and manybody perturbation theory. *Journal of Physics: Condensed Matter*, 26(36), 363202.
- [25] Nabok, D., Gulans, A., &Draxl, C. (2016). Accurate all-electron G 0 W 0 quasiparticle energies employing the full-potential augmented plane-wave method. *Physical Review B*, 94(3), 035118.
- [26] Hedin, L. (1965). New method for calculating the one-particle Green's function with application to the electron-gas problem. *Physical Review*, 139(3A), A796.
- [27] Runge, E., & Gross, E. K. (1984). Density-functional theory for time-dependent systems. *Physical review letters*, 52(12), 997.
- [28] Horsley, S. A. R., Artoni, M., & La Rocca, G. C. (2015). Spatial Kramers–Kronig relations and the reflection of waves. *Nature Photonics*, 9(7), 436-439.
- [29] Rezazadeh, H., Hantehzadeh, M., &Boochani, A. (2022). Surface effect on electronic, Magnetic and optical propertieS of ptcoBi Half-HeuSler: a dft Study. *Archives of Metallurgy and Materials*, 67(1), 155-166.
- [30] Tizroespeli, F., Parhizgar, S. S., Beheshtian, J., &Boochani, A. (2021). Electronic, magnetic and optical properties of Fe-doped nano-BN sheet: DFT study. *Indian Journal of Physics*, 95, 823-831.